

I. DÖNEM, I. YAZILI SORULARI

AD:

SOYAD:

NO:

SINIF: 9/

Aşağıdaki test sorularını cevaplandırıp doğru olduğunu düşündüğünüz seçeneği, aşağıda yer alan çizelgede ilgili soru numarasının altına **muhtakak** yazınız.

Her sorunun doğru cevabı 4 puan değerindedir. (18 x 4 = 72 p)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
C	C	B	E	B	E	B	A	E	B	A	C	B	A	D	C	D	D

1. Aşağıdakilerden hangisi anlatmaya bağlı edebi metinlerden biri **değildir**?

- A) Fabl B) Masal C) Tiyatro D) Hikaye E) Roman

Karın lapa lapa yağdığı anlarda bir adam alelacele eczaneye girdi ve tuttuğu buruşuk kâğıdı ıslak elleriyle kalfaya uzatıverdi. Kalfa, kâğıdı almadı; adama kaşıyla diğer müşterileri gösterdi. Bunun üzerine adam başını eğerek sıranın en arkasına geçti.

2- Bu parçada iletişim öğeleri ile ilgili aşağıdaki eşleştirmelerden hangisi **yanlıştır**?

- A) Adam-Gönderici B) Eczane-Bağlam C) Diğer müşteriler-Alıcı
D) Adamın sıraya geçmesi-Geri bildirim E) Kalfanın mimiği-Kanal

Bugünlerde sokaklarımızın ve caddelerimizin yabancı kelimelerle kirlendiği doğrudur ama bence Türkçenin asıl derdi, bir ur gibi sokaklarımızı ve caddelerimizi saran yabancı kelimeler değil, bizim Türkçe yaşamayışımızdır. O kafelerde içtiklerimiz, o arenalarda attığımız naralarımız asıl Türkçeyi yaralayan. Niçin yabancı kelimelere meylediyoruz çünkü hayatımızı Türkçe yaşamıyoruz. Türkçenin kelimelerinin de bize yetmeyeceğini düşünüyoruz. Sadece tabelaları indirdiğimizde Türkçenin dertleri son bulmayacak bence. Türkçenin derdine derman olmak istiyorsak önce başkalarının hayatını yaşamaktan vazgeçmeliyiz.

3-Bu parçada asıl yakınılan durum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yabancı kökenli sözcüklerin yaygınlığı B) Millî kültürden uzaklaşılmasının dilde bulduğu karşılıklar C) Dilin kullanımına dair dikkatsizlik

- D) Çağın gereklerine ayak uydurulamaması E) Türkçenin duygu ve düşünceleri ifadede yetersiz olduğu algısı

(I) Arapça “edeb (ahlak)” kökünden türetilen “edebiyat” kelimesinin ilk defa Tanzimat Dönemi’nde kullanılmaya başlandığı görülür. (II) Ondan önce bu alan için “ilm-i edeb”, “şiir ve inşa” gibi ifadeler kullanılmaktadır. (III) Edebiyat kelimesi o yıllarda Fransızca “littérature” sözcüğünün Türkçedeki karşılığı olarak düşünülmüş ve kullanılmıştır. (IV) Bugüne gelindiğinde tam bir tanımlı yapılamasa da olay, düşünce, duygu ve hayalleri sözlü ya da yazılı olarak güzel ve etkili bir biçimde nakletme sanatı şeklinde düşünülebilir. (V) O hâlde bu görsel sanat türünün temel malzemesinin dil olduğu sonucuna varılabilir.

4-Numaralanmış cümlelerden hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

5- Güzel sanatların geleneksel olarak sınıflandırılmasında etkili olan faktör aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Öğreticiliği B) Duyu organlarına seslenişi C) İşlevi D) Tarihi E) Özgünlüğü

Temeli bilinmeyen zamanlarda atılmış gizli bir antlaşma sitemi olan dil aynı zamanda bir milleti diğer milletlerden ayıran en önemli unsurdur. Dil, akan bir nehir gibi içinden geçtiği her topraktan beslenir. Ziya Gökalp; "Her uygar ulusun konuşma ve yazı dili, karşılaştığı uygarlıklardan alınan sözcük ve deyimlerle doludur. Bu bakımdan her ulusun dili, o ulusun çağlar boyunca yaşadığı tarihin sanki bir özetidir. Dile bu gözle bakılırsa dil anlam kazanır." der.

6- Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisine **başvurulmamıştır**?

- A)Benzetme B) Tanımlama C) Karşılaştırma D) Tanık Gösterme E) Örnekendirme

7- Bir dilin bilinen tarihî seyri içinde kendinden ayrılmış olup bazı farklılıklar gösteren kollarına ----- denir. Farklılıklar, çok keskin değildir. Azeri Türkçesi, Kırgızca, Kazakça, Türkmençe örnek olarak gösterilebilir.

Yukarıda boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Lehçe B) Şive C) Ağız D) Jargon E) Argo

Yarın arifeydi. Öbür günkü bayram için hazırlanan beyaz kurbanlar, küçük küçük çayırıkta otuyorlardı. Karşıda... Yarım mil ötede Toygun Paşa'nın son kuşatmasından çılgın kışın hiddeti sayesinde kurtulan Zigetvar Kalesi, sönmüş bir yanardağ gibi, simsiyah duruyordu. Hava bozuktu. Ufku, küflü demir rengine, ağır bulut yığınları eziyor, sürü sürü geçen kargalar tam hisarın üstünden uçarken sanki gizli bir kara haber götürüyorlarmış gibi, acı acı bağıyorlardı. Hepimiz büyük bir hüznün içindeydik, içimizde bir tek söz etme isteği bile yoktu.

8- Bu metinde edebiyatın aşağıda belirtilen bilim dallarından hangisiyle ilişkisini örnekleyen bir kullanım **yoktur**?

- A)Felsefe B)Tarih C)Coğrafya D)Psikoloji E)Sosyoloji

(I) Bursa'da bir ahababı görmek ve bir müddet edebiyattan başka mevzularda konuşmak için yola çıkmıştım. (II) Yalova'da bir kamyoncuyla anlaşip Orhangazi'ye gelmişim. (III) Bu küçük kasabaya inerken uzaktan gördüğüm İznik Gölü beni garip bir cazibe ile kendine çekti. (IV) Hiç sebep yokken otobüsü kaçırıp burada kaldım. (V) Bu davranış, benim gibiler için bir tür kahramanlıktı.

9-Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede iyelik eki kullanılmamıştır. B) II. cümlede birden çok özel isim vardır. C) III. cümlede hâl eki almış isim vardır. D) IV. cümlede somut isme yer verilmiştir. E) V. cümlede bir isim, çoğul eki almıştır.

Bir suna uçurdum Çıldır elinden / Arpaçay'ı Gars'ı geçin durnalar / Yoluz uğrarsa bah Gağızman'a/ Fuat Bey'de bir çay için durnalar

10- Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Ağız özelliği gösteren ifadeler vardır. B) Örneklemeye başvurulmuştur. C) Dil, sanatsal işlevde kullanılmıştır. D) Devrik cümlelere yer verilmiştir. E) Sade ve içten bir söyleyişe sahiptir

Okuyorum. Boş kaldıkça dükkânımda, geceleri evimde hep okuyorum. Fransızca, anlayabildiğim kadar Yunanca, elime geçtiği kadar Türkçe... Daima okuyorum. Dediklerim hep sevdiğim bilim insanlarının, yazarların görüşleri.

11- Bu parçadaki sözcüklerle ilgili,

- I. “yazarların” sözcüğü 3. çoğul şahıs iyelik eki ile çekimlenmiştir. II. “Yunanca” sözcüğü türemiş bir özel isimdir.
III. “dükkânımda” sözcüğü iki farklı türde çekim eki almıştır. IV. “görüşleri” sözcüğü soyut bir cins isimdir.

yargılarından hangileri yanlıştır?

- A) Yalnız I. B) Yalnız III. C) II ve III. D) II ve IV. E) III ve IV.

12- Aşağıdakilerden hangisinde altı çizili sözcüğün kökü isimdir?

- A) İçindeki korkuyu bir türlü atamıyordu, uyuyamıyordu. B) Solgun bir gül oluyor dokununca, dizesi kimi hatırlatır?
C) Dağ havasıyla daha bir gençleşmiş, güzelleşmişti. D) Soğuk suların aktığı yüksekçe bir dağ köyüydü burası.
E) Çocuğun çağrısına kulak veren anne telaşla ayağa kalktı.

Olgun bir insanı dost edinmek isterseniz () eleştirin () basit bir adamı dost edinmek isterseniz () methedin.

13- Yukarıda parantezlerle belirtilen yerlere aşağıdakilerden hangisinde verilen noktalama işaretleri getirilmelidir?

- A) () () () B) () () () C) () () () D) () () () E) () () ()

Hayatta güç olan üç şey vardır () Bir sırrı saklamak () bir yarayı unutmak () boş zamanı kullanmak ()

14- Yukarıda parantezlerle belirtilen yerlere aşağıdakilerden hangisinde verilen noktalama işaretleri getirilmelidir?

- A) () () () () B) () () () (...) C) () () () () D) () () () () E) () () () ()

Türk edebiyatında durum hikâyeciliğinin öncülerinden biridir.. Hikâyelerinde mekân olarak genellikle İstanbul’u seçmiş; Adalar’a, özellikle de Burgazada’ya önem vermiştir. Burgazada’ya yerleşerek balıkçıları, Ada’nın doğal güzelliklerini, sıradan insanların yaşama sevincini hikâyelerinde işlemiş, anlattığı konuya özgü kelimelerle ördüğü hikâyelerinde yalın bir dil kullanmıştır. Semaver, Sarnıç, Lüzumsuz Adam, Mahalle Kahvesi, Havada Bulut, Son Kuşlar ve Alemdağ’da Var Bir Yılan, yazarın tanınmış hikâyelerindendir.

15- Bu parçada kendisinden söz edilen öykücü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Memduh Şevket Esenalı B) Ömer Seyfettin C) Refik Halit Karay D) Sait Faik Abasıyanık E) Sabahattin Ali

16- Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “öyküleme ve betimleme” bir arada verilmiştir?

- A) Uzun boylu bedeninde, geniş alın çizgilerinde hâlâ savaşın derin izleri vardı.
B) Kendime bir bardak çay doldurdum, sonra da masaya geçip o günün gazetelerini okumaya başladım.
C) Yolda bulduğu cevizi hırsla yiyip kabuklarını yeri örten kararmış yaprakların içine attı.
D) Gecenin karanlık ve dingin sessizliğinde yıkıntılar, insana ürküntü veren hayaletler gibiydi.
E) Kimi hayvanlar denizde kimi hayvanlar da karada yaşamını sürdürür.

— Canım, neden söküyorsunuz? dedim.

— Mühendis Ahmet Bey söktürüyor.

— Ne yapacak bunları?

— Yukarıda deri tüccarı Hollandalı var ya hani, onun bahçesini düzeltiyorlar da...

— İngiliz çimi alsın, eksin, mademki herif zengin...

17- Yukarıdaki parçada aşağıdaki tekniklerden hangisine örnektir?

- A- Anlatma B- Gösterme C- Özetleme D- Diyalog E- İç Konuşma

I. Hikâyede üzerinde söz söylenen yaşantı ya da durumdur.

II. Olayın oluşmasında etkili olan ya da olayı yaşayanlardır.

III. Olayın yaşandığı çevre veya mekândır.

IV. Olayın yaşandığı dönem, an mevsim ya da gündür.

18- Numaralı cümlelerde aşağıdakilerden hangisiyle ilgili bir açıklama yapılmamıştır?

- A) Kişi B) Olay C) Yer D) Üslup E) Zaman

19- Aşağıdaki cümlelerin karşısına bilgiler doğru ise “D”, yanlış ise “Y” yazınız. (14 p.) (Her boşluk 2 puan)

* Sanat eserleri öncelikle estetik (güzellik) değil, doğruluk ve fayda amacı güder. (Y)

* Türk edebiyatında *Maupassant tarzı* öykücülüğün en büyük temsilcisi Ömer Seyfettin’dir. (D)

* Tanzimat Dönemi’nden önce geleneksel Türk seyirlik oyunları arasında Karagöz, Meddah, Orta Oyunu ve Köy Seyirlik Oyunları vardı. (D)

* “İki oyuncudan en uzununu sakatlanmıştı.” cümlesi gereksiz kelime barındırdığından yalınlığa aykırıdır. (Y)

* “Derslime kardeşimden çok önem veririm.” cümlesinden iki farklı anlam çıkarılabileceği için açıklığa aykırılık söz konusudur. (D)

* Bugünkü anlamda hikaye türünün ilk örnekleri, edebiyatımızda, Tanzimat Edebiyatı Döneminde verilmiştir. (D)

* Kurgusal/sanatsal/edebî metinlerde olay örgüsü tekdüze, sıkıcı, monoton bir şekilde ilerlemez. Gerilim, gerilime bağlı olarak da merak unsuru, anlatımın keyifle okunmasını, izlenmesini ve sürükleyiciliğini sağlar. Buna çatışma denir. (D)

20- . Aşağıdaki boşlukları, uygun şekilde doldurunuz. (14p.) (Her boşluk 2 puan)

* Anlatıcının olayları bir kamera tarafsızlığıyla anlattığı bakış açısına **GÖZLEMCİ BAKIŞ AÇISI** denir.

* Eserlerinde çocukluk anılarından ve askerlik hayatında yaşadıklarından yola çıkan **ÖMER SEYFETTİN** hikâyelerini Genç Kalemler ve Türk Yurdu dergilerinde yayımlamıştır. Maupassant tarzı olay hikâyeciliğinin de edebiyatımızdaki en önemli temsilcisi olmuştur.

Eserlerinde Türk insanının duygu ve düşüncelerini işleyen sanatçı, hikâyelerini halk geleneklerine veya tarihsel olaylara dayandırır.

* **REFİK HALİT KARAY** sürgünlerdeki gözlemlerini önemli hikâye kitabı olan “**Gurbet Hikâyeleri**”ne yansıtmıştır. Af kanunu ile yurda döndükten sonra “**Aydede**” adlı mizah dergisini tekrar yayımlamaya başlamıştır.

* Her ülkede farklı meslek gruplarının kendi aralarında nispeten farklı bir dil kullanmalarına **JARGON** denir.

* Resmin malzemesi fırça, boya, tuval; edebiyatın malzemesi ise **DİL** dir.

* Edebi metinlerde kelimeler genellikle **YAN VE MECAZ anlamlarıyla**, öğretici metinlerde ise **GERÇEK (TEMEL- İLK)** anlamlarıyla kullanılır.